

УДК 631.162:633
JEL: Q10, M41

Аліна Собченко

*ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
Україна*

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОБУДОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

Досліджено процес організації обліку витрат виробництва на сільськогосподарському підприємстві. Висвітлено актуальні питання збільшення обсягу виробництва продукції рослинництва та поліпшення її якості. Наведено характеристику обліку витрат виробництва продукції рослинництва й обліку групування за статтями. Розглянуто синтетичний й аналітичний облік витрат на виробництво й виходу продукції рослинництва.

***Ключові слова:** витрати, виробництво, організація, продукція рослинництва, управління, ресурси, сільськогосподарська продукція.*

Аліна Собченко

*ГВУЗ «Херсонский государственный сельскохозяйственный университет»
Украина*

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПОСТРОЕНИЯ УЧЕТА ЗАТРАТ НА ПРОИЗВОДСТВО ПРОДУКЦИИ РАСТЕНИЕВОДСТВА

Исследован процесс организации учета издержек производства на сельскохозяйственном предприятии. Освещены актуальные вопросы увеличения объемов производства продукции растениеводства и улучшения ее качества. Приведена характеристика учета затрат производства продукции растениеводства и учета группировки по статьям. Рассмотрены синтетический и аналитический учет затрат на производство и выхода продукции растениеводства.

***Ключевые слова:** затраты, производство, организация, продукция растениеводства, управления, ресурсы, сельскохозяйственная продукция.*

Alina Sobchenko

*SHEE «Kherson State Agrarian University»
Ukraine*

THEORETICAL ASPECTS OF COST ACCOUNTING FOR CROP PRODUCTION

The process of keeping the cost of production in the agricultural enterprise is investigated. The urgent issues increase crop production and improve its quality highlights in the article. The

description of cost accounting and crop production accounting for grouping articles is shown. The accounts of that appointment for accounting of costs and yields of primary production are considered. The analytical account of the cost of production and output of crop production, which is by type of production, expenditure and species or groups of products, is discussed. Registers intended to account for crop production accounts and cost accounting indicating national standards is described. The necessity initial recognition of crop production measured at fair value is determined. The basic purpose and objectives of cost accounting for crop production is described.

Key words: *consumption, production, organization, crop production, management, resources, agricultural products.*

Постановка проблеми. Нині, коли світовою тенденцією є зростання вартості продукції сільського господарства та її нестача в багатьох країнах, актуальним питанням є збільшення обсягу виробництва продукції рослинництва та поліпшення її якості. Ця галузь для держави є важливим сектором економіки, а для сільськогосподарського підприємства джерелом одержання прибутків. Тому облік є єдиним джерелом інформації, необхідної для отримання даних для визначення витрат з виробництва продукції рослинництва, використання всіх видів виробничих ресурсів, а також обсягу виробленої продукції (наданих робіт чи послуг) у натуральних і грошових вимірниках, а також загалом управління та контролю за економічними показниками. Рослинництво як галузь економіки має низку особливостей, які визначаються, з одного боку, впливом природних факторів, з другого – соціальних, які необхідно враховувати під час організації бухгалтерського обліку. Головне призначення обліку витрат на виробництво полягає в контролі за виробничою діяльністю й управлінні витратами на її здійснення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання визначення місця й ролі бухгалтерського обліку в системі управління та управлінської спрямованості бухгалтерського обліку займалося значне коло науковців, серед яких: Бутинець Ф. Ф., Чижевська Л. В., Герасимчук Н. В. [2], Гаценко О. П., Ніколенко Ю. В. [14], Голов С. Ф. [11], Дон Т. [15], Карпова Т. П. [12], Нападовська Л. В. [13], Огійчук М. Ф., Плаксієнко В. Я., Беленкова М. І. [8], Пісьмаченко Л. М., Рябий Я. І. [13] та ін. Висновки вчених щодо вирішення загальнотеоретичних і методичних питань управлінського обліку різних галузей промисловості висвітлені в повному обсязі. Проте недостатньо висвітлена проблематика сільськогосподарського виробничого обліку, а саме обліку витрат на виробництво продукції рослинництва в сільськогосподарських підприємствах, що зумовлено його специфікою, особливостями та природно-економічними умовами виробництва.

Як відмічає Ф. Ф. Бутинець: «сьогодні питання обліку витрат з метою зниження собівартості продукції знаходяться поза увагою керівників підприємства та бухгалтерів. Забезпечити рентабельність роботи підприємства, у першу чергу, прагнуть за рахунок високих відпускних цін, а не за рахунок економії витрат виробничих ресурсів. Однак це ненадійний і безперспективний

спосіб вирішення проблем виживання підприємства» [2, с. 308].

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає в удосконаленні побудови обліку витрат у рослинництві на підставі належної організації як фінансового, так й управлінського обліку на сільськогосподарському підприємстві.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформація про витрати необхідна для визначення ціни на продукцію для того, щоб проаналізувати, який виробничий процес є економнішим, який підрозділ використовує ресурси найефективніше, та для прийняття багатьох управлінських і фінансових рішень.

Вітчизняні вчені М. Ф. Огічук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова та ін. зазначають, що створення належної системи управлінського обліку на сільськогосподарських підприємствах передбачає виконання комплексу заходів: по-перше, уточнення функцій управлінського обліку та виконавців; по-друге, формування інформації про понесені підприємством витрати на операційні потреби, вихід продукції та результати діяльності; по-третє, здійснення організаційних заходів [8].

Рослинництво як галузь народного господарства характеризується низкою особливостей: вплив природних і соціальних факторів. Земля й рослини є не лише засобом, але й предметами праці. На процес виробництва в сільському господарстві впливають також і погодні умови. Ці особливості необхідно враховувати під час організації бухгалтерського обліку. Такою особливістю є те, що земля – один із основних засобів виробництва, тоді як у промисловості вона – лише територія, місце, на якому розташоване підприємство. На відміну від інших засобів, які в процесі виробництва поступово зношуються, внаслідок чого їх через певний проміжок часу необхідно замінювати новими, земля є незмінним засобом виробництва. За раціонального використання вона не тільки не зношується, а навпаки – підвищує свою родючість. Виробничий цикл у рослинництві триває значний час: до одного року (кукурудза, зернові культури тощо); кілька років (виращування багаторічних насаджень). Тому необхідно на підприємстві побудувати належну організацію обліку витрат за принципами відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік» [10].

Стан виробництва характеризується ефективністю, ступенем використання досягнень науково-технічного прогресу, місцем і роллю робітника у виробничому процесі. В умовах обмеженості ресурсів і досягнення планової ефективності виникає потреба постійного порівняння понесених витрат й отриманих результатів. Ця проблема посилюється під впливом інфляції, коли дані про виробничі витрати необхідно повсякденно порівнювати з майбутніми витратами, що значною мірою залежить від впливу зовнішнього середовища. Можливість усунення або передбачення впливу багатьох негативних внутрішніх і зовнішніх факторів з'являється завдяки раціонально організованому обліку витрат на виробництво.

Організація обліку витрат на сільськогосподарському підприємстві повинна бути здійснена за такими принципами [8]:

– показники обліку витрат і калькулювання собівартості продукції повинні бути погоджені з плановими й нормативними показниками;

– документування витрат у момент їх здійснення, відокремлене відображення витрат за нормами й відхиленнями від норм витрат ресурсів та оплати праці;

– усі витрати, які відносять до виробництва продукції цього періоду, повинні бути включені до її собівартості;

– усі витрати через систему рахунків бухгалтерського обліку повинні бути згруповані за об'єктами обліку витрат і статтям витрат;

– собівартість продукції калькулюють на основі даних бухгалтерського обліку витрат, що потребує ідентифікації об'єктів обліку витрат з об'єктами калькулювання.

Витрати на виробництво сільськогосподарської продукції можуть бути представлені в натуральній і вартісній формах [5, с. 360]. У цілях організації виробничо-господарської діяльності підприємства важливе значення має планування та облік витрат у натуральному вимірі (кількість, маса, об'єм та ін.). Утім для оцінювання результатів цієї діяльності вирішальною є вартісна оцінка витрат, оскільки вона надає грошового виразу виробленій продукції та наданим послугам [8, с. 138]. Звідси закономірним є те, що економічний зміст витрат розкривається у створенні сукупного продукту, вартість якого складається з вартості спожитих засобів виробництва, перенесеної на продукцію, що виробляють, і знову створеної вартості [11, с. 266]. Тобто витрати на виробництво сільськогосподарської продукції виступають одночасно об'єктами управління та управлінського обліку.

Сільськогосподарське підприємство можна представити за такими характеристиками обліку витрат продукції рослинництва як її особливості та етапи, з яких цей облік складається (рис. 1). Керівник повинен створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та подання первинних документів.

Основною метою обліку витрат на виробництво продукції рослинництва сільськогосподарського підприємства є своєчасне, повне, вірогідне відображення фактичного розміру й складу витрат і контроль за використанням усіх видів виробничих ресурсів, а також обсягу виробленої продукції в натуральних і грошових вимірниках.

Управління витратами за своєю сутністю є управлінням усією господарською діяльністю організації, оскільки охоплює всі сторони виробничих процесів, що здійснюються на підприємстві [4, с. 146]. Витрати на виробництво продукції рослинництва в плануванні й обліку групують за статтями, які господарство визначає самостійно й затверджує наказом про облікову політику [6]. Витрати в рослинництві обліковують за такими статтями:

– на оплату праці;

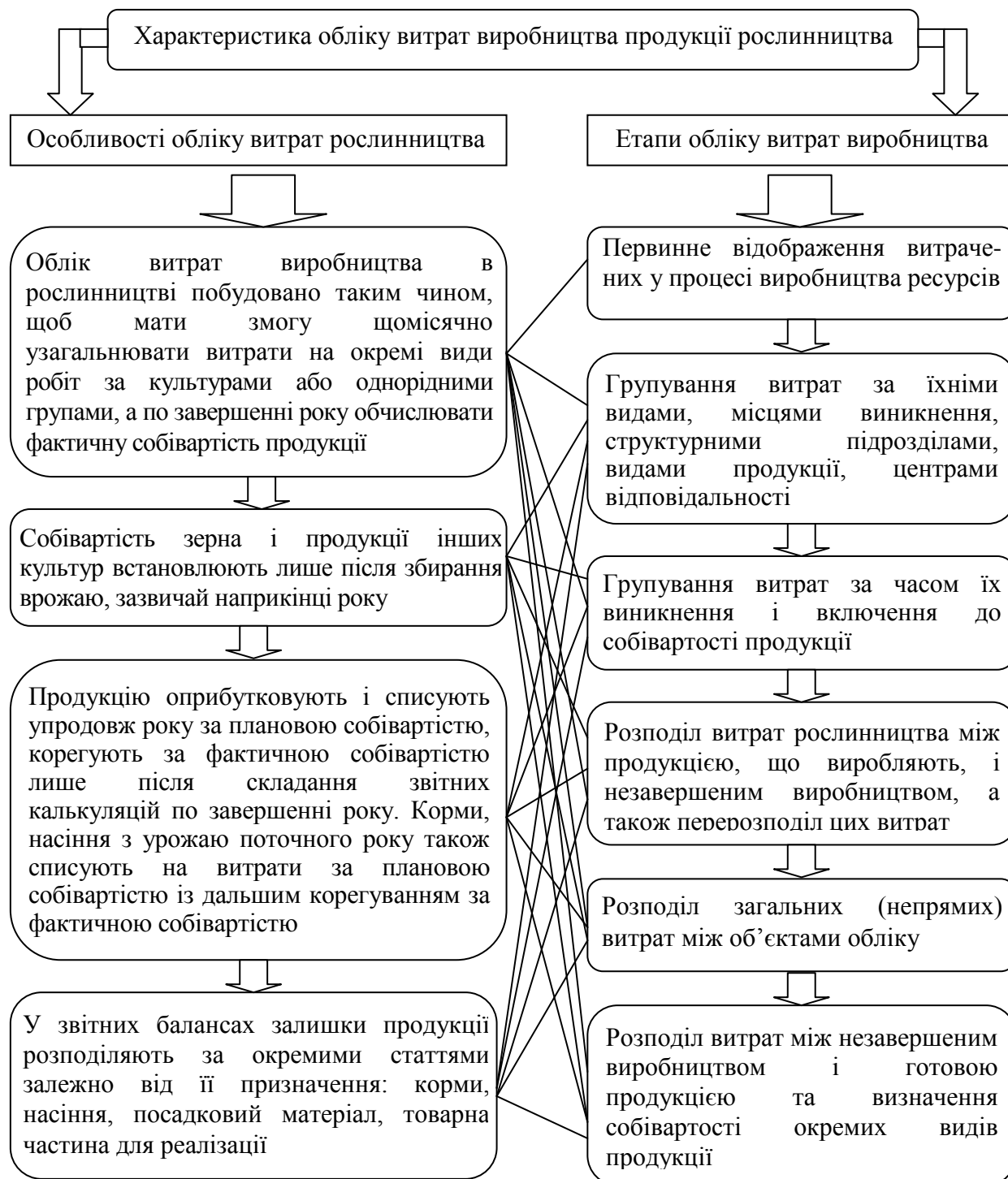

Рис. 1. Оцінка продукції рослинництва за плановою (фактичною) собівартістю

Джерело: згруповано автором за даними [8].

- відрахування на соціальні заходи;
- насіння і посадковий матеріал;
- добрива;
- засоби захисту рослин;
- роботи та послуги;
- витрати на утримання основних засобів;

- інші витрати;
- витрати на організацію виробництва й управління.

Дослідження практичних аспектів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції на підприємствах аграрної сфери засвідчує, що в обліковій системі підприємства формується інформація про виробничі витрати за видами сільськогосподарської продукції [15, с. 286].

Синтетичний облік витрат на виробництво й виходу продукції рослинництва на сільськогосподарському підприємстві ведуть на рахунок 23 «Виробництво», до якого відкривають субрахунок 231 «Рослинництво». За економічним змістом він належить до групи рахунків господарських процесів, за призначенням і структурою – до групи операційних, калькуляційних рахунків. Субрахунок 231 активний на початок року, активно-пасивний протягом року. За дебетом рахунка 23 «Виробництво» в розрізі субрахунків за об'єктами обліку витрат відображають прямі матеріальні витрати, трудові й інші прямі витрати, а також виробничі накладні витрати та втрати від браку; за кредитом – надходження продукції, виконані роботи та послуги [5]. Загальну схему організації обліку витрат виробництва наведено на рис. 2.

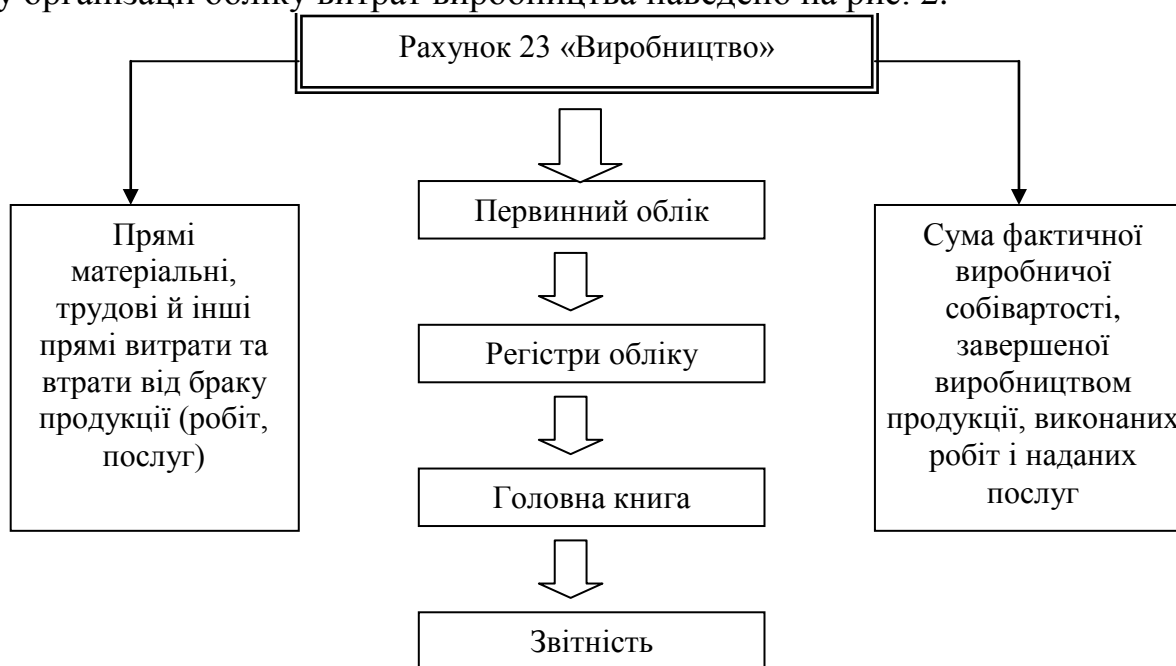

Рис. 2. Загальна схема організації обліку витрат виробництва

Джерело: згруповано автором за даними [6].

На цьому рахунку сільськогосподарські підприємства згідно з П(С)БО 30 «Біологічні активи» обліковують продукцію рослинництва за її справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу [1]. Первісне визнання сільськогосподарської продукції відображають у тому звітному періоді, у якому її відокремлено від біологічного активу. Сільськогосподарську продукцію після її первісного визнання оцінюють і відображують відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» [4]. Під час формування виробничих витрат у сільськогосподарських підприємствах відбувається як

кількісний вплив складників у натуральному вимірі, так і ціновий вплив [16].

Організація синтетичного обліку витрат на виробництво продукції рослинництва повинна забезпечити: відображення всіх проведених операцій щодо витрат, відповідний розподіл витрат за об'єктами обліку й об'єктами калькулювання, визначення собівартості продукції, своєчасне одержання необхідної інформації для потреб управління.

На організацію аналітичного обліку витрат впливають різноманітні фактори, основні серед яких [3]:

- тип виробництва, особливості його організації й технології;
- асортимент продукції;
- структура управління підприємства;
- організація обліку за місцями й центрами витрат, центрами відповідальності;
- методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції;
- рівень автоматизації облікових робіт.

На великих виробництвах аналітичний облік витрат можна вести за підрозділами підприємства та центрами витрат і відповідальності.

Для обліку витрат на виробництво продукції рослинництва передбачено ведення Звіту № 5.5 с.-г. про витрати та вихід продукції основного виробництва; промислових, допоміжних виробництв, витрат на утримання та експлуатацію машин та обладнання (рахунок 23 «Виробництво») та інших виробництв – Звіту № 5.6 с.-г. про витрати та вихід продукції (робіт, послуг) інших виробництв; загальновиробничих витрат – Звіту № 5.7 с.-г. про загальновиробничі витрати; адміністративних витрат – Звіту № 5.8 с.-г. про адміністративні витрати; витрат на збут – Звіту № 5.9 с.-г. про витрати на збут.

Звіти складають за місяць і наростаючим підсумком з початку року в розрізі об'єктів аналітичного обліку за відповідними статтями витрат [7]. Показники звітів № 5.5 с.-г., 5.6 с.-г. за кредитом аналітичних рахунків виробництв переносять у Зведену відомість № 5.10 с.-г. до Журналу-ордеру № 5 В с.-г. у межах галузей виробництв і структурних підрозділів. Підсумки Зведеної відомості № 5.10 с.-г. з деталізацією сум за синтетичними рахунками (субрахунками) переносять до Журналу-ордеру № 5 В с.-г.

Облік витрат виробництва ведуть відповідно до П(С)БО 16 «Витрати», П(С)БО 9 «Запаси» та П(С)БО 30 «Біологічні активи». Під час ведення управлінського обліку у вітчизняних підприємствах доцільно використовувати інтегровану систему рахунків управлінського обліку, оскільки саме її покладено в основу побудови Плану рахунків та фінансової звітності. Відповідно прямі витрати обліковують на рахунку 23 «Виробництво», непрямі – на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати», які періодично списують на рахунок «Виробництво» і розподіляють за об'єктами обліку витрат [1, 3].

Під час первісного визнання продукції рослинництва її оцінюють за справедливою вартістю й на суму оцінки роблять запис Д-т 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» К-т 231 «Рослинництво». Отже, по

кредиту рахунку 231 ураховують справедливу вартість активів, тобто вартість за якою їх оприбутковують на баланс. На момент первісного визнання продукції рослинництва на рахунку 231 виникає різниця між дебетом і кредитом. Можливі дві ситуації [6]:

1) К-т 231 > Д-т 231. У такому випадку на суму різниці визнають дохід від первісного визнання й роблять бухгалтерський запис Д-т 231 «Рослинництво» К-т 710 «Дохід від первісного визнання активів, які обліковуються за справедливою вартістю»;

2) К-т 231 < Д-т 231 (вартість, за якою актив оцінюють менше від витрат, пов'язаних з його створенням на дату оцінки). У цьому випадку виникають витрати від первісного визнання, які відносять до складу інших витрат операційної діяльності. Роблять запис Д-т 940 «Витрати від первісного визнання активів, як обліковуються за справедливою вартістю» К-т 231 «Рослинництво».

Дохід від первісного визнання списують на фінансові результати записом Д-т 710 К-т 791, витрати від первісного визнання списують на фінансові результати записом – Д-т 791 К-т 940.

Основними завданнями обліку витрат на виробництво продукції рослинництва є [9]:

– інформаційне забезпечення адміністрації підприємства для прийняття управлінських рішень;

– спостереження й контроль за фактичним рівнем витрат порівняно з їх нормативами й плановими розмірами для виявлення відхилень і формування економічної стратегії на майбутнє;

– достовірний облік виходу продукції за її видами з урахуванням якості;

– обчислення собівартості виробленої продукції для оцінки готової продукції та розрахунку фінансових результатів;

– виявлення й оцінка економічних результатів виробничої діяльності структурних підрозділів;

– систематизація інформації управлінського обліку виробничої діяльності для прийняття рішень, які мають довгостроковий характер (окупність виробничих програм, рентабельність продукції, ефективність капітальних вкладень тощо).

Висновки. Для сільськогосподарських підприємств підвищення ролі бухгалтерського обліку як основного засобу одержання достовірної інформації для прийняття економічно обґрунтованих рішень і попередження ризику у виробничо-фінансовій діяльності підприємства залежить від правильної його організації. Організація обліку витрат на виробництво продукції рослинництва закріплена в Положенні про облікову політику підприємства і є підставою для оформлення витрат і виходу продукції. Необхідно зазначити, що на організацію обліку виробничих витрат впливають різноманітні фактори, основними з яких є: види діяльності, характер виробництва, структура управління, розмір підприємства, особливості технології й організації виробництва. Тобто витрати

на виробництво продукції рослинництва виступають одночасно об'єктами управління та управлінського обліку. Тому правильний вибір методів обліку витрат визначається особливостями технологічних процесів і залежить від керівництва та бухгалтерів самого підприємства.

Серед інших чинників, які не залежать від підприємства й нині є невирішеними – неврегульованість товарного ринку, а саме збуту продукції та налагодження системи матеріального стимулювання виробництва певної продукції за аналогією з розвиненими країнами, зокрема з ЄС. Обмеженість використання подібних можливостей сільськогосподарськими виробниками в сучасних умовах неприпустима. З огляду на це як один із напрямів удосконалення обліку витрат у рослинництві пропонуємо створювати на сільськогосподарських підприємствах окремий відділ, де працівники зможуть окремо розглядати теоретичні засади побудови обліку й управління витратами, а також практичні засади здійснення оперативного контролю за діяльністю підрозділів, у тому числі за галуззю рослинництва, підбивання підсумків діяльності підрозділів, а також матеріальне стимулювання виконавців. Це сприятиме ефективному управлінню витратами на виробництво продукції рослинництва на сільськогосподарських підприємствах відповідно до особливостей їх діяльності та потреб сьогодення.

Список використаних джерел

1. Біологічні активи : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30, затверджене наказом Міністерства фінансів України № 790 від 18 лист. 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=243748.

2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік : навч. посібн. / Ф. Ф. Бутинець, Л. В. Чижевська, Н. В. Герасимчук – Житомир : ЖІТІ, 2000. – 448 с.

3. Витрати : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16, затверджене наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31 груд. 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0027-00>.

4. Запаси : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтн. 1999 р. № 246 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/z0751-99>.

5. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій, затверджена наказом Мінфіну України № 291 від 30 лист. 1999 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

6. Методичні рекомендації з планування обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом МАПУ № 132 від 18 травн. 2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

7. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств № 390 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

8. Огійчук М. Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник / М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова та ін. ; за ред. проф. М. Ф. Огійчука. – 6-те вид., перероб. і допов. – К. : Алерта, 2011. – 1042 с.

9. Плаксієнко В. Я. Бухгалтерський облік у сільському господарстві України : підручник / В. Я. Плаксієнко, Л. М. Пісьмаченко, Я. І. Рябий ; за заг. ред. В. Я. Плаксієнка. – К. : ЦНЛ, 2008. – 946 с.

10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV зі змін. і доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

11. Голов С. Ф. Управлінський облік : підручник. / С. Ф. Голов. – 2-ге вид. – К. : Лібра. – 2006. – 701 с.

12. Карпова Т. П. Управленческий учет : учебн. / Т. П. Карпова. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2004. – 351 с.

13. Нападовська Л. В. Управлінський облік : підручник / Л. В. Нападовська. – 2-ге вид., доопрац. і допов. – К. : КНТЕУ, 2010. – 648 с.

14. Гаценко О. П. Управлінський облік : навч. посібн. / О. П. Гаценко ; за наук. ред. Ю. В. Ніколенка. – К. : Університет «Україна», 2008. – 359 с.

15. DeCoster Don T. Management accounting : A decision emphasis / Don T. DeCoster, Eldon L. Schafer, Mary T. Ziebel. – 4th ed. – New York etc. : Wiley, 1988. – 681 p.

16. Tsap V. Features of formation expenses agricultural enterprises in the inflation-devaluation processes [Electronic resource] / V. Tsap // Efficient Economy. – 2016. – № 4. – Mode of access : <http://www.economy.nayka.com.ua>.

References

1. Ministry of Finance of Ukraine (2005), *Biolohichni aktyvy: Polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 30*, available at: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=243748.

2. Butynets', F. F., Chyzhevs'ka, L. V. and Herasymchuk, N. V. (2000), *Bukhhalters'kyu upravlins'kyu oblik* [Managerial accounting], ZhITI, Zhytomyr, Ukraine.

3. Ministry of Finance of Ukraine (1999), *Vytraty: Polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 16*, available at: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/z0027-00>.

4. Ministry of Finance of Ukraine (1999), *Zapasy: Polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 9*, available at: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/z0751-99>.

5. Ministry of Finance of Ukraine (1999), Decree of the Ministry of Finance of Ukraine «Instructions on the application of the plan of accounts accounting of assets, capital, liabilities and business operations», available at: <http://www.rada.gov.ua>.

6. Ministry of Agricultural Policy of Ukraine (2001), Decree of the Ministry of Agricultural Policy of Ukraine «Methodical recommendations on accounting planning and calculation of the cost of product (works, services) the agricultural enterprises», available at: <http://www.rada.gov.ua>.

7. Ministry of Agricultural Policy of Ukraine (2009), Decree of the Ministry of Agricultural Policy of Ukraine «On the approval of specialized forms of registers journal-order form of accounting for agricultural enterprises and methodic recommendations on their application», available at: <http://zakon.rada.gov.ua>.

8. Ohiychuk, M. F. ed. (2011), *Finansovyy ta upravlins'kyy oblik za natsional'nyy standartamy* [Financial and management accounting by national standards], 6nd ed, Alerta, Kyiv, Ukraine.

9. Plaksiyenko, V. Ya. ed. *Bukhhalters'kyi oblik u sil's'komu hospodarstvi Ukrayiny* [Accounting in agriculture Ukraine], TsNL, Kyiv, Ukraine.

10. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine «On Accounting and Financial Reporting in Ukraine», available at: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

11. Holov, S. F. (2006), *Upravlins'kyi oblik* [Management accounting], 2nd ed, Libra, Kyiv, Ukraine.

12. Karpova, T. P. (2004), *Upravlencheskyi uchet* [Management accounting], YuNYTY-DANA, Moscow, Russia.

13. Napadovs'ka, L. V. (2010), *Upravlins'kyi oblik* [Management accounting] 2nd ed, KNEU, Kyiv, Ukraine.

14. Nikolenko, Yu. V. ed. (2008), *Upravlins'kyi oblik* [Management accounting], Universytet «Ukrayina», Kyiv, Ukraine.

15. DeCoster, Don T., Schafer, Eldon L. and Ziebel, Mary T. (1988), *Management accounting*, 4nd ed., Wiley, New York, USA.

16. Tsap, V. (2016), Features of formation expenses agricultural enterprises in the inflation-devaluation processes. *Efficient Economy*, no.4, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

[How to cite this article? Як цитувати цю статтю?](#)

Стиль – ДСТУ:

Собченко А. Теоретичні аспекти побудови обліку витрат на виробництво продукції рослинництва [Електронний ресурс] / А. Собченко // *Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal*. – 2016. – Vol. 2. – No. 2. – С. 36–46. – Режим доступу : www.are-journal.com.

Style – Harvard:

Sobchenko, A. (2016), Theoretical aspects of cost accounting for crop production. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, [Online], vol. 2, no. 2, available at: www.are-journal.com.